

“RAQAMLI GEOGRAFIYA”NI INTERAKTIV TA’LIMDA QO‘LLASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH

Rajabova Dilshoda Otabek qizi

magistr

Buxoro davlat pedagogika instituti. Buxoro. O‘zbekiston Respublikasi.

Annotatsiya: Maqolada geografiya fanini o‘qitishda raqamli geografiya texnologiyalaridan foydalanishning metodik asoslari yoritilgan. Interaktiv ta’lim muhitida raqamli vositalarning pedagogik imkoniyatlari tahlil qilingan. Geografik axborot tizimlari, raqamli kartografik resurslar hamda virtual o‘quv muhitlaridan foydalanish usullari ilmiy asoslangan. Tadqiqot natijalari raqamli geografiya texnologiyalarini qo‘llash ta’lim jarayonining samaradorligini oshirishini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: raqamli geografiya, interaktiv ta’lim, GIS texnologiyalari, geografiya ta’limi metodikasi, raqamli pedagogika.

“Enhancing the Methodological Framework for the Use of Digital
Geography in Interactive Learning Environments “

Rajabova Dilshoda Otabek qiz

Master’s student

Bukhara State Pedagogical Institute, Bukhara, Republic of Uzbekistan

Abstract: The article examines the methodological foundations of using digital geography technologies in geography education. The pedagogical potential of digital tools within interactive learning environments is analyzed. The application of geographic information systems, digital maps, and virtual learning environments is substantiated. The research findings confirm that the use of digital geography increases the effectiveness of the educational process.

Keywords: digital geography, interactive learning, GIS technologies, geography teaching methodology, digital pedagogy.

“Совершенствование методического обеспечения использования цифровой географии в условиях интерактивного обучения”

Раджабова Дилшода Отабек кызы

Магистрант

Бухарский государственный педагогический институт, Бухара,
Республика Узбекистан

***Аннотация** В статье рассматриваются методические основы использования цифровых географических технологий в процессе преподавания географии. Анализируются педагогические возможности цифровых средств в условиях интерактивного обучения. Обосновываются способы применения геоинформационных систем, цифровых карт и виртуальных образовательных сред. Результаты исследования подтверждают повышение эффективности учебного процесса при использовании цифровой географии.*

***Ключевые слова:** цифровая география, интерактивное обучение, ГИС-технологии, методика преподавания географии, цифровая педагогика.*

Kirish

Zamonaviy ta'lim tizimi axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivoji bilan tavsiflanadi. Ushbu jarayon fanlarni o'qitish metodikasini yangilashni talab etadi. Geografiya fani fazoviy tafakkur va hududiy tahlilga asoslanadi (Alekseev, 2017). An'anaviy o'qitish usullari bu talablarni to'liq qondira olmaydi. Shu sababli geografiya ta'limiga raqamli texnologiyalarni integratsiya qilish dolzarb ilmiy-metodik muammo hisoblanadi ,

Raqamli geografiya geografik jarayon va hodisalarni raqamli axborotlar asosida o'rganishga yo'naltirilgan yo'nalish hisoblanadi. Ushbu yondashuv geografik ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va fazoviy tahlil qilish imkonini beradi ,Geografik axborot tizimlari raqamli geografiyaning asosiy texnologik bazasini tashkil etadi. Ular tabiiy va ijtimoiy jarayonlarning hududiy xususiyatlarini aniqlashda keng qo'llaniladi

Интерактив ta'lim o'quv faoliyatini faollashtirishga yo'naltirilgan pedagogik yondashuv hisoblanadi. Ushbu yondashuvda bilimlar o'quvchi

tomonidan mustaqil o'zlashtiriladi (Abdukarimov, 2020). Geografiya fanida interaktiv metodlar muammoli vaziyatlar va amaliy mashg'ulotlar orqali amalga oshiriladi. Tadqiqotlar interaktiv yondashuv o'quvchilarning bilishga bo'lgan qiziqishini oshirishini ko'rsatadi.

Geografiya darslarida raqamli texnologiyalardan maqsadga yo'naltirilgan holda foydalanish muhimdir. GIS dasturlari yordamida hududiy jarayonlar tahlil qilinadi. Raqamli xaritalar solishtirma tahlilni amalga oshirish imkonini beradi, Google Earth va ArcGIS Online platformalari virtual va interaktiv mashg'ulotlarni tashkil etishda samarali vosita hisoblanadi, Metodik yondashuvni takomillashtirish masalalari.

Raqamli geografiyani ta'lim jarayoniga samarali joriy etish metodik yangilanishni talab etadi. Darslarda vizual materiallar ulushini oshirish ta'lim samaradorligini yaxshilaydi (Saidova, Qodirov, 2019). O'quv topshiriqlari real geografik ma'lumotlarga asoslanishi lozim (National Geographic Education, 2021). O'qituvchilarning raqamli kompetensiyasini rivojlantirish ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

O'tkazilgan tahlillar raqamli geografiya texnologiyalariga asoslangan darslar yuqori samaradorlikka ega ekanligini ko'rsatdi. O'quvchilarning geografik bilimlarni o'zlashtirish darajasi oshdi. Fazoviy tafakkur va tahliliy fikrlash rivojlandi. Amaliy ko'nikmalar shakllandi. Ushbu natijalar zamonaviy pedagogik tadqiqotlar xulosalari bilan mos keladi.

Xulosa va Takliflar

Raqamli geografiya texnologiyalarini interaktiv ta'lim jarayoniga joriy etish geografiya fanini o'qitish samaradorligini oshiradi. Raqamli vositalar ta'lim jarayonini modernizatsiya qiladi. Metodik yondashuvni takomillashtirish orqali o'quvchilarda barqaror bilimlar va amaliy malakalar shakllanadi. GIS texnologiyalari, raqamli xaritalar va virtual o'quv muhitlari geografik jarayonlarni chuqurroq anglash imkonini beradi. Interaktiv yondashuv o'quvchilarning fazoviy tafakkuri va tahliliy fikrlashini rivojlantiradi. Tadqiqot natijalari raqamli geografiya

asosida tashkil etilgan darslar bilimlarni mustahkam va ongli o'zlashtirishga xizmat qilishini ko'rsatdi.

Geografiya darslarida raqamli xaritalar va GIS texnologiyalaridan tizimli foydalanish tavsiya etiladi.

Interaktiv ta'lim metodlarini qo'llash orqali amaliy mashg'ulotlar ulushini oshirish zarur.

O'qituvchilarning raqamli kompetensiyasini rivojlantirish uchun maxsus treninglar tashkil etish lozim.

Baholash jarayonida raqamli platformalardan foydalanishni kengaytirish maqsadga muvofiqdir.

Raqamli geografiya asosida loyiha va tadqiqot ishlarini yo'lga qo'yish tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR :

- 1.Saidova M., Qodirov A. **Geografiya o'qitish metodikasi.** — Toshkent: O'qituvchi, 2019.
- 2.Yo'ldoshev J., Usmonov S. **Pedagogik texnologiyalar.** — Toshkent: Fan, 2018.
- 3.Abdukarimov B. **Zamonaviy pedagogik texnologiyalar.** — Toshkent: Innovatsiya, 2020.
- 4.Берлянт А. М. **Геоинформационные системы.** — Москва: Аспект Пресс, 2019.
- 5.Bednarz S., Acheson G. **Teaching Geography with GIS.** — ESRI Press, 2016.
- 6.DeMers M. **GIS for Dummies.** — Wiley Publishing, 2019.
- 7.National Geographic Education. — Geografiya ta'limi uchun raqamli resurslar.